

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România 40 lei
6 luni 20 „
3 luni 10 „
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98

S U M A R

Procesul-verbal încheiat de Înalta Curte de Casație Secțiunile și comunicat d-lui Ministru de Justiție ca răspuns la avizul cerut asupra proiectului pentru modificarea legii de organizare judecătorească.

JURISPRUDENȚA:

Curtea de Casație, s. I: *Căpitan Măndăchescu cu George Caranfil;*

Idem, s. II: *F. P. Korny în afacerea ziarului «Adevărul»;*

Idem, s. III: *Colonel D. Teodoru cu Ministerul de Război;*

Idem: *Sorca G. Jeteles cu Simon Loenentou;*

Tribunalul Brăila: *Maior I. Eliat cu C. S. Nalbantof.*

Procesul-verbal încheiat de Înalta Curte de Casație Secțiunile și comunicat Domnului Ministru de Justiție ca răspuns la avizul cerut asupra proiectului pentru modificarea legii de organizare judecătorească

PROCES-VERBAL № 42

Astăzi, 29 Noemvrie 1908, subsemnații: Prim-Președinte, Președinți și Consilieri ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, împreună cu Membrii Parchetului ei, întrunindu-ne în adunare generală, conform art. 148 și 149 din Legea de organizare judecătorească, am luat în discuție proiectul de lege modificator al acestei organizații, asupra căruia d-l Ministru de Justiție, prin adresa No. 26216 din 22 Noemvrie 1908, a binevoit a ne cere avizul.

În vederea urgenței cu care ni se cere această lucrare, am hotărât dela început a nu ne ocupa decât numai de părțile de principiu și cele esențiale ale principiului, făcând însă și câteva observații asupra unor puncte de detaliu.

I.—Prin art. 2 din noul proiect, se consideră ca magistrați atât stagiarii, cât și Portăreii, iar grefierii și ajutoarele lor se consideră ca funcționari judecătorești.

Noi credem că cu modul acesta se face o nedreptate, cel puțin cu cei alipiti pe lângă Înalta Curte de Casație, cari, după art. 5 din actuala ei lege, sunt asimilați în grad și onorar cu Președinții și Judecătorii de Tribunal, având și același drept de înaintare. Lor li se cere titluri ca și magistraților; ajutoarelor li se cere încă să fi fost supleanți sau substituiți; ei intră în compunerea legală a instanței de judecată și sunt recuzabili ca și judecătorii. Atunci pentru ce n'ar fi trecuți în rândul magistraților, sau cel puțin pentru ce nu se prevede în acest articol că sunt asimilați cu aceștia?

II.—Principiul pluralității judecătorilor este admis mai

în toate marile State Europene, ca o garanție a unei bune și imparțiale aplicare a legii, ceea ce am avut și noi de la începutul organizării noastre judecătorești, bine înțeles exceptându-se afacerile de o minimă importanță.

Așa fiind, noi credem că inovația introdusă în noul proiect, ca un singur judecător la tribunale să judece afacerile de competența lui, ca prima instanță, nu ar fi tocmai bună; prin urmare, dacă stagiarii nu i se poate da dreptul nici după un timp oarecare de practică, de a judeca, el făcând numai un noviciat pe lângă instanțele judecătorești, atunci ar trebui ca la fiecare Tribunal să fie trei judecători, dintre cari unul delegat la instrucție; de altminterlea, prin noul proiect se prevede la cele mai multe tribunale și câte un judecător-sindic. Dacă această măsură s'ar întinde la toate tribunalele, s'ar înlătura atunci orice inconvenient. Acest inconvenient al numărului restrâns de judecători, prevăzuți în noul proiect se va simți și mai mult în timpul funcționării Curților cu jurați și al judecării recursurilor. În adevăr, art. 33 prevede că Curtea cu jurați, pe lângă juriul de judecată, se va compune din un membru al Curții de apel ca președinte și din doi judecători ai Tribunalului; dar de unde se vor lua acești doi judecători? căci unul, ca instructor, este recuzabil în cazuri prevăzute de Procedura penală. Atunci va trebui să ia parte Președintele Tribunalului; și, în acest caz, ce se face cu procesele pendinte la Tribunal? Dar judecarea recursurilor, unde trebuie a judeca trei judecători, instructorul fiind mai totdeauna ocupat cu lucrările speciale?

III.—Înalta Curte de Casație și Justiție încă dela înființarea ei și până astăzi a avut și are legea ei organică, specială cu drept cuvânt; căci o atare instituție care are o organizație cu totul deosebită, care este chemată a controla modul aplicării legilor și care în anumite împrejurări se constituie în Înalta Curte de Justiție, nu poate fi cuprinsă în totul în Legea de organizație judecătorească generală. Așa fiind, noi suntem de părere a se modifica art. 39 din proiect, înlocuindu-se cu art. 35 din actuala lege de organizație.

În legătură cu aceasta credem că trebuie modificat și art. 213, aliniatul III, dela Dispozițiile tranzitorii din proiect, prevăzându-se că dispozițiile legii de organizare judecătorească se vor aplica și Înaltei Curți de Casație, dacă nu vor fi contrarii celor prevăzute în legea ei specială.

Asemenea s'ar putea lăsa ca tot în legea ei organică să se prevadă compunerea parchetului acestei Curți.

IV.—Înființarea inspectorilor judecătorești noi o credem utilă, dar numai pentru judecătorii de ocoale și

tribunale. În adevăr, atribuțiunile cari se dau acestor inspectori, deși sunt aproape mai toate date de actuala lege de organizație judecătorească (art. 114 ș. a.) și chiar de noul proiect (art. 171 ș. a.) Primilor-președinți, Președinților, Primilor-procurori și Procurorilor, dar, probabil că din cauza raportului zilnic și a lucrărilor în comun, ajunge de se stabilește o intimitate oarecare între cei ce au dreptul de priveghere și acei cari trebuiesc să fie priveghiați, și de aci indulgența în modul de îndeplinire a datoriilor.

Acești inspectori poate că vor stimula nu numai pe judecători și personalul greiei, a fi mai conștiincioși în îndeplinirea datoriilor lor, dar chiar și pe cei superiori a exercita o supraveghere mai reală.

Un singur lucru este de observat, și anume: că între atribuțiunile date acestor inspectori se vede trecute și acele de a controla modul cum judecătorii aplică legea.

Nu credem ca să se fi voit a se da drept acestor inspectori să examineze și să aprecieze soluțiunea dată de instanțele judecătorești diferitelor spețe ce ar fi judecat, căci aceasta este un atribut numai al instanței superioare. Dacă aceasta s'a avut în vedere, atunci noi suntem de opinie de a se șterge din proiect acest drept de control.

Ca ultim cuvânt, noi adăugăm că înființarea unui inspector și pentru Curțile de apel nu poate fi necesară, în vederea lungii experiențe și, prin urmare, a cunoașterii datoriilor lor a acestor magistrați superiori.

V.—Prin noul proiect de lege se prevede înființarea unui consiliu superior judecătorec care, între altele, are două importante atribuțiuni: una, pentru a-și da părerea asupra numirii și înaintării magistraților de orice grad, și a doua, pentru a judeca infracțiunile magistraților inamovibili la datoriile profesionale și a hotări pedepsele aplicabile acelor cari se abat dela datorii.

Ambele aceste atribuțiuni, în urma desbaterilor urmate, am găsit că sunt inutile; ba cea disciplinară chiar periculoasă principiului inamovibilității.

În adevăr, or acest consiliu superior să aibă dreptul și îndatorirea de a forma tablouri pentru persoanele cari ar putea fi numite în magistratură și pentru magistrații cari ar merita să fie avansați, tablouri cari să fie obligatorii pentru ministru, sau cel puțin să aibă dreptul ca el să propună ministrului, la vacanțele ce s'ar ivi, liste de persoane cari le-ar crede apte, și dintre cari numai alegerea să o aibă ministrul; atunce s'ar înțelege rolul util al unui asemenea consiliu. Dar cu rolul ce i se dă prin noul proiect și anume acela numai de veto, care poate să-l opună la numirile sau avansările ce ar propune ministrul, nu poate fi de nici un folos, căci în realitate tot ministrul ar face numirile având avantajul însă cu modul acesta de a se degaja de răspunderea morală la adăpostul acestui consiliu superior.

Ce s'ar putea încă întâmpla, când un atare Consiliu văzând că un Ministru n'ar fi tocmai conștient de drepturile sale, sau din orice alte împrejurări, i-ar opune un veto sistematic la orice prezentare? Neapărat că spectacolul ar fi atât urât cât și dăunător mersului justiției.

Dar a doua atribuțiune ce se dă acestui consiliu, anume aceea de disciplină și judecată a întregului corp judecătorec? Pe cât este de importantă, pe atât o găsim că nu prezintă garanție suficientă de imparțialitate, și ca atare periculoasă, după cum s'a zis, principiului inamovibilității.

Dela prima vedere compunerea acestui consiliu este jignitoare prestigiului acestei Inalte Curți de casație, căci în el se vede cărar figură doi judecători ai Curții de

apel, când ar fi dat în judecată disciplinară un membru al acestei Inalte Curți. Cum, doi judecători în rang ierarhic mai mic să judece pe un superior?

Fără a atinge susceptibilitatea nimănui, credem că acest lucru ar fi fenomenal.

Pe lângă aceasta, Ministrul care ar pune în mișcare acțiunea disciplinară ar putea, cu toate acestea, face parte dintre membrii Consiliului de judecată, și chiar inspectorul judecătorec, în urma raportului căruia poate că Ministrul și-a exercitat acest drept. Apoi nu se vede admisă nici o recuzare posibilă, așa că unui dintre membri ar fi și acuzatori și judecători.

În afară de aceste obiecțiuni, aduse în treacăt acestui Consiliu superior, noi ne-am ocupat în special de principiul unui atare Consiliu; și aci ne revendicăm dreptul atât al nostru cât și al Curților de apel, drept pe care îl avem prin actuala lege de organizație judecătorească.

În adevăr, câtă garanție pentru întreg corpul judecătorec, dispozițiile din actuala lege de organizație judecătorească, titlul III, § 1, 2 și 3 (art. 100—127), relative la pedepse și măsuri disciplinare; privegherea și autoritățile disciplinare și exercițiul acțiunii disciplinare și procedură! Pe când cu noul Consiliu pe lângă că se restrânge numărul judecătorilor, dar se introduce și elemente noi, unele făcând parte din puterea executivă, iar altele dependente de dânsa. Funcționarea în mod permanent a acestui Consiliu pe lângă Ministrul de justiție, relațiunile aproape zilnice dintre dânsii, sunt atâtea motive cari ne fac să credem că se ridică acestui Consiliu autoritatea morală și imparțialitatea necesară în asemenea solemne împrejurări.

S'a obiectat că cu cât numărul judecătorilor este mai mare, cu atât răspunderea individuală este mai mică, din care cauză în State ca Austria, Germania și chiar în Franța, Consiliul de judecată se compune din un număr restrâns de membri ai Inaltelor Curți; dar aci nevoit a fost legiuitorul, din cauza prea marei număr al totalității membrilor Curții de casație, de ex.: Franța are în total 45 de membri, neapărat că cu un număr așa de mare ar fi fost greu de tot funcționarea unui Consiliu de judecată, Italia, a cărei lege de organizație s'a pus de curând în aplicare, are asemenea un număr restrâns de membri ai Curții de casație în Consiliul de judecată; dar aceasta a făcut-o nevoită, căci ea are cinci Curți de casație. La noi, însă, nu se poate obiecta niște asemenea inconveniente, unde numărul judecătorilor este destul de restrâns.

Cum, această înaltă instituție, care planează deasupra tuturor celorlalte; care în anumite împrejurări, constituindu-se în înaltă Curte de justiție, judecă pe cei mai înalți demnitari ai țării; ai cărei membri, pentru încrederea și imparțiabilitatea ce le inspiră, sunt luați ca să participe la funcționarea unor importante instituțiuni de Stat, spre a face să se aplice cu imparțialitate legile lor organice, tocmai dânsa să nu inspire destule garanții spre a judeca pe membrii ei și pe acei ai Curților de apel?

Un astfel de lucru, pe lângă atingerea prestigiului acestei Inalte Curți, de care dânsa este geloasă, credem că este și nelogic și nedrept.

Sunt recente aproape cazurile în cari Curțile au fost chemate a-și exercita puterea lor disciplinară, și știut este că au fost la înălțimea misiunii; au pedepsit pe culpabili și au achitat pe acei în contra cărora n'au găsit probe îndestulătoare, sau că faptele articulate nu puteau atrage vreo pedeapsă disciplinară.

Părerea noastră este dar ca să se menție dispozițiile din actuala Lege de organizație judecătorească, arătate mai sus, cu mici modificări, neapărat, din cauza întinderii inamovibilității.

VI.—Prin art. 130 se prevede inamovibilitatea și la membrii Parchetelor Tribunalelor. Noi credem că această întindere a inamovibilității nu este nemerită.

Procurorul de tribunal e în adevăr un magistrat, care prin natura atribuțiilor sale trebuie să fie la dispozițiunea puterii executive și acest drept exclude ideea de inamovibilitate. Stabilitatea din punctul de vedere al situațiunii lui personale este, poate, demnă de interes; însă sunt necesități de ordine superioară care exclud considerațiunile de interes personal.

VII.—O ultimă observație de căpetenie mai avem de făcut, și anume: că prin noul proiect se prevede că magistrații inamovibili, de orice treaptă, se pot mută prin avansare, sau pentru rațiuni de serviciu public, sau în interesul unei bune administrațiuni a Justiției, atunci când magistratul are în circumscripția unde își exercită funcțiunea rude, legături sau interese (art. 132 din proiect).

Această prea mare latitudine lăsată puterii executive, fie ea chiar îngrădită de avizul oricărui Consiliu superior, noi totuși credem că ar aduce, dacă nu desființarea completă a principiului inamovibilității, dar i-ar știrbi în mare parte puterea. De aceea credem că cel puțin pentru Curți să nu se poată aplica, ci să rămâie în vigoare dispozițiile din art. 93 ale actualei Legi de organizație judecătorească.

VIII.—Ca chestiuni de detaliu, pe cari noi le-am putut observa în trecut, sunt:

a) Prin art. 17 din proiect se creează nulități al căror loc credem că ar fi mai nemerit în procedură; în tot cazul poate că o simplă pedeapsă disciplinară în contra celor culpabili ar fi suficient, după cum tot acest proiect prevede în art. 148. Avem destule nulități, așa că poate ar fi bine să se mai reducă, iar nu să se înmulțească. Tot acest articol prevede că la necesitate tribunalul s'ar putea completa cu un avocat prezent în sală, dar care să aibă cel puțin o practică de cinci ani; poate că este o condiție prea grea, și din care cauză ar fi poate greu de completat tribunalul. Pe lângă aceasta cuvântul de «practică» a dat totdeauna naștere la discuțiuni;

Ambele sus arătate articole mai prevăd și o răspundere civilă din partea judecătorilor, în anumite cazuri în ele prevăzute, lucru care este deja specificat în Procedura civilă, cu o oarecare îngrădire pentru judecători. Partea care pierde este natural să aibă, dacă nu un resentiment, dar cel puțin o nemulțumire în contra judecătorilor, și dacă s'ar mai deschide un drum de a se porni în contra acestora, credem că nu numai se va uza, dar chiar se va abuză de el; de aceea noi credem că, în interesul prestigiului magistraturii, și pentru a se evita străgăniurile, mai totdeauna nefondate, ar fi bine a se șterge aceste dispozițiuni;

b) La dispozițiunile comune s'a eliminat din proiect art. 67 din actuala lege de organizație, relative la foștii magistrați cari ar voi să reintre în magistratură, dispozițiune care credem că este bine a se menține;

c) La art. 109 din proiect credem că este o scăpare din vedere de nu s'a trecut că Procurorul-general al Inaltei Curți poate să fie numit și dintre Consilierii ei;

d) Suntem de opinie a nu se pune obligațiunea Consilierilor de a primi însărcinarea de Procuror-general.

e) La art. 119 din proiect este bine a se preciza că rudele sau afinii, în linie colaterală, nu vor putea în

viitor «a fi numiți», adică că nu se aplică aceloră cari s'ar afla în aceste condițiuni funcționând la punerea în aplicare a legii, aceasta pentru a se evita orice interpretare posibilă;

f) În fine, între diferitele incompatibilități s'a mai adăugat, pe lângă cele din actuala lege, și participarea ca administratori ai oricăror fundațiuni de binefacere. Deși în principiu această incompatibilitate poate că este bună, dar întinsă prea mult poate fi dăunătoare chiar pentru înființarea unor asemenea instituțiuni cari aduc mult folos populațiunii sărace. Se poate întâmpla ca o persoană animată de așa nobile scopuri filantropice să aibe încrederea în onestitatea și aptitudinile unui magistrat, pentru a-l lăsa în capul unei asemenea fundațiuni, și în asemenea caz credem că n'ar fi nemerit a se opune o stavilă unui astfel de avânt generos. Pentru a concilia toate acestea cu demnitatea magistratului, credem că o atare incompatibilitate să nu se aplice și acelor administratori ale căror servicii ar fi absolut gratuite și cari nu le-ar aduce nici un beneficiu material.

Înainte de a termina, credem că este bine a se aduce la cunoștințele d-lui ministru și a-l ruga să ia oarecare măsuri de ajutor pentru aprozii instanțelor judecătorești. Sunt aproape singurii cari au rămas fără nici un ajutor pentru timpul bătrânețelor, când orice muncă le este imposibilă. Este drept și uman a li se acorda și lor, cum s'a acordat și la alți asemenea slujbași, o mică pensie de retragere.

Pentru acordarea unor asemenea ajutoare, credem că ministrul s'ar putea călăuzi de modul cum s'a făcut la aprozii Ministerului de finanțe.

Acestea fiind observațiunile ce am putut face asupra noului proiect de organizație judecătorească, rugăm pe d-l Prim-președinte a le aduce la cunoștința d-lui ministru.

Urmează semnăturile d-lor Prim-Președinte, Președinți, Consilieri ai Curții de casație și aceea a d-lui Prim-Grefier.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 18 Noembrie 1908

Președenția d-lui CH. PHEREKYDE, prim-președinte

Căpitan D. Mândăchescu cu George Caranfil

Hotărîri —Cuprinderea în hotărîre a apărării făcută de părți și actele sprijinitoare cererii.

Neobservarea acestei dispozițiuni. — Pedeapsă disciplinară pentru cel ce s'a abătut.

Acordarea replicii. — Chestie de apreciere pentru instanța de judecată. — (Art. 95 și 102 din Procedura civilă).

1. *Cuprinderea în hotărîre a apărării făcută de părți și a cuprinsului pe scurt al actelor sprijinitoare cererii, sunt cerute de art. 123 din Procedura civilă sub pedeapsă disciplinară pentru cel ce se va fi abătut, iar nu sub pedeapsă de nulitate a hotărîrii.*

2. *După art. 102 din Procedură, instanțele judecătorești declară desbaterile închise când socotesc că pricina este destul de luminată.*

3. *Deși art. 95 din Procedura civilă prevede că fiecare parte va avea dreptul a vorbi de două ori, însă art. 102 hotărînd că atunci când judecata se va socoti luminată, se va putea declara*

desbaterile închise, din acestea rezultă că acordarea replicii este o chestie de apreciere, iar nicidecum obligatorie pentru instanța de judecată.

Deciziunea 424/908. — Respins recursul făcut de Căpitanul D. Mădăchescu, contra deciziei Curții de apel din Galați, s. II, No. 28/908, data în proces cu George Caranfil.

Curtea.

Ascultând pe d-l avocat Voiculescu, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Mitescu, în combateri.

Deliberând.

Asupra ambelor motive de casare invocate :

I. «Violarea dreptului de apărare, bazat pe principiul pus de art. 95 din Codul de Procedură civilă

«În această cauză atât de importantă, apărătorul meu deocamdată în susținerea apelului introdus în contra sentinței Tribunalului Covurului, nu a făcut decât a succinta expunerea de fapte și de argumente, rezervându-și dezvoltarea pe larg asupra întâmpinărilor adversarilor mei în replica ce și o rezervează.

«Erau deja 6 ore fără cinci minute când contradictoriile mei terminaseră cu întâmpinările lor.

«În acest moment cerând cuvântul, personal am solicitat ca să mi se acorde replica și amânarea în continuare pentru a doua zi fiind absolut indispensabilă apărării cauzei mele replica asupra atâtor noi argumente și mijloace de pledări dezvoltate de partea adversă. În speță se impunea neapărat cuvântul meu de a doua oară, față cu împrejurarea că adversarul meu era aparat de 5 avocați pe când eu nu eram asistat decât de unul singur, față și cu împrejurarea că alți doi distinși apărători ai mei, ce-i aveam pe lângă d-l Crupenski, d-l C. C. Arion era absent la București ocupat la Curtea de apel de aci în continuarea unui proces și care prin telegrama afliată la dosar anunșase deja rugând ca să se lase procesul în continuare când și d-sa va putea să mă apere, cum și d-l Delavrancea reținut în București de alte procese; față și cu doctrina și jurisprudența ce d-urge din art. 95 din Codul de Procedură civilă care consacră respectarea dreptului de apărare a părților prin acordarea cuvântului de două ori într-o cauză importantă, unde sunt în joc interese multiple de fapt și de drept, probă: numeroasele acte depuse și lungile concluziuni scrise ale adversarilor mei».

II. «Exces de putere și violarea art. 118 și 123 din Codul de Procedură civilă, combinat cu art. 70 din Legea Curții de casație. Este necontestat că eu am cerut cu stăruință amânarea procesului în continuare, căci adresând două petiții scrise și un memoriu dat în urmă am rugat ca să se treacă în procesul-verbal de audiență această solicitare a mea. Aveam tot dreptul să sper și să contez că această justă a mea cerere să o vad trecută și menționată fie în practica deciziunii, fie în procesul-verbal de audiență care urma să se redacteze

«Oricât de mare este surprinderea și mahnirea mea de a constata că în practica hotărârii nu se face absolut nici o mențiune de acest lucru, și mai ales nu figurează la dosarul cauzei unde trebuiesc să se găsească toate formele indeplinite și alipite la el un atare proces-verbal de audiență, deși se face mențiune de un jurnal cu No. 635 din 21 Februarie 1908. Am răsfoit toate filele nume oase ale dosarului de fond, adresându-mă cu petiție la Galați, dar fără nici un rezultat căci o atare încheiere nu există, dispărute fiind și cele două petiții cu memoriul meu ce am depus în această prvință.

«După ce mi s'a luat dreptul de apărare la fond, apoi mi se răpește și posibilitatea apărării în Casație

«Aceasta este prea grav, și atunci îndrăznesc a zice: unde este și pentru ce nu este la dosarul Curții jurnalul No. 635 despre care se face mențiune în preambulul deciziunii atacate cu recurs?

«Pe lângă violarea dreptului de apărare, ce mi se aduce din asemenea procedare în mod manifest, apoi cred că se nesocotește dispozițiile art. 118 din Procedura civilă și art. 123 din același cod, într-un cât trebuie să se încheie un jurnal la o afacere atât de însemnată în care hotărârea cu motivele pe larg redactate s'a făcut mult posterior pronunțării, sau cel puțin în tot cazul hotărârea trebuia să conțină practica ei în care să se arate și să se treacă toate incidentele și cererile făcute de părți».

Având în vedere decizia supusă recursului, din al cărui proces-verbal se constată că Curtea de apel a avut în vedere cele constatate prin procesul-verbal No. 635 din 21 Februarie 1908, când s'a amânat pronunțarea deciziei pentru 26 Februarie 1908, ziua pronunțării deciziei atacate cu recurs;

Considerând că prin motivele de casare se invoacă violarea dreptului de apărare, bazat pe principiul pus în art. 95 din Procedura civilă și a art. 118 și 123 din Procedura civilă, de oarece lipsește dela dosar acel proces-verbal, care trebuia să constate apărările și concluziile părților, cum și faptul că recurentul ceruse să i se acorde cuvântul în replică și continuarea desbaterilor pe a doua zi, ceea ce nu i s'a acordat;

Considerând că cuprinderea în hotărâre a apărărilor făcute de părți și a cuprinsului pe scurt al actelor sprijinoare cererii, sunt cerute de art. 123 din Procedura civilă sub pedeapsă disciplinară pentru cei ce se vor fi abătut, iar nu sub pedeapsă de nulitate a hotărârii;

Considerând că, după art. 102 din Procedura civilă, tribunalul va declara desbaterile închise când va socoti că pricina este destul de luminată;

Că, prin urmare, chiar dacă Curtea de apel nu ar fi încheiat nici un proces-verbal, care să constate apărarea părților și cererea de a se acorda cuvântul în replică, totuși decizia nu poate să fie nulă din această cauză;

Considerând însă că prezumpția este că un asemenea proces-verbal s'a încheiat, de oarece în decizia Curții se menționează că s'a făcut un asemenea proces-verbal în ziua de 21 Februarie 1908 cu No. 635, și că s'a avut în vedere cele constatate printr'ansul;

Considerând că deși art. 95 din Procedura civilă prevede că fiecare parte va avea dreptul a vorbi de două ori însă art. 102 hotărăște că atunci când judecata se va socoti destul de luminată se vor putea declara desbaterile închise, că așa fiind, acordarea replicii este o chestie de apreciere, iar nicidecum obligatorie pentru instanța de judecată;

Că, așa fiind, ambele motive de casare sunt nefondate;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 15 Octombrie 1908

Președenția d-lui N. MANDREA, președinte

Francisc Pockorny și alții în afacerea zivului „Adevărul”

Violare de domiciliu — Persoane morale. — Dacă cei ce se introduc cu forța și înarmați la sediul unei persoane morale, săvârșesc o violare de domiciliu. — (Art. 151 din Codul penal)

Intru cât o persoană morală are un sediu al ei, unde se adună și lucrează organele cari o reprezintă, acel sediu este domiciliul persoanei morale;

Prin urmare, când mai multe persoane se introduc înarmate în localul unei asemenea persoane morale, cu toată opunerea portarului, violează domiciliul și se fac pasibile de penalitatea art. 151 din Codul penal.

Decizia 2314/908.—Respins recursul făcut de Francisc Pockorny, Florea Enăchescu, zis Pușcărie, Iosef Calisch, Vasile Catană, Ghiță Stan Podaru, Nae Ioniță, Ion Crăciun, Dinu Gh. și Anghel Tudor, contra deciziei No. 751/908 a Curții de apel București, secția III

Curtea.

Ascultând pe d-l avocat Culoglu, în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l Procuror St. Stătescu, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violaarea art. 151 din Codul penal și exces de putere.

«Curtea de apel pentru a-mi aplica pedeapsa prevăzută de lege pentru delictul de violare de domiciliu, asimilează edificiile aparținând persoanelor juridice cu domiciliul particular, citând că ceea ce a voit să protejeze legiuitorul prin art. 151 din Codul penal a fost viața privată și intimă a fiecărui particular, ca corolar al principiului inviolabilității domiciliului, prevăzut de art. 15 din Constituție sub titlul II: «Despre drepturile românilor»

«Legile penale fiind de strictă interpretare, nu se pot aplica pedepse prin analogie la cazurile neprevăzute de dăsele.

«În orice caz situațiunea lui Pockorny care era acționar al Societ. «Adevărul» și director financiar al ei, îl îndrituia să intre oricând în localul societății, care pentru dânsul nu poate fi în nici un caz considerat ca domiciliul străin»

«Faptele așa cum se prezintă în întregul lor nu constituie delictul de violare de domiciliu».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, prin care recurentul Fr. Pockorny este condamnat, pe baza art. 151 din Codul penal, la 300 lei amendă; iar ceilalți recurenți au fost condamnați, pe baza art. 50 alin. II și 51 din Codul penal, la câte 120 lei amendă, pentru faptul că cu toții s'au dus înarmați cu unelte, ciomege și revolvere la localul ziarului «Adevărul» și au intrat acolo cu toată opunerea portarului acelui local;

Considerând că este a se ști dacă persoanele morale, precum este Societatea anonimă «Adevărul», pot invoca o violare de domiciliu în sensul art. 151 din Codul penal;

Considerând că persoana morală e reprezentată prin persoane fizice;

Că, întru cât o persoană morală își are un sediu al ei, unde se adun și lucrează organele cari o reprezintă, acel sediu este domiciliul persoanei morale;

Că domiciliu, în sensul Codului penal, este locuința fie a unei persoane fizice, fie a organelor ce reprezintă persoana morală;

Că, prin urmare, atunci când Curtea de apel a constatat în fapt că recurenții s'au introdus înarmați în localul Societății anonime «Adevărul», cu toată opunerea portarului acelei societăți, au violat domiciliul acelei societăți și s'au făcut pasibili de penalitatea art. 151 din Codul penal;

Că, prin urmare, Curtea de apel n'a violat acest articol așa că motivul de casare e nefondat;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 14 Noembrie 1908

Președenția d-lui G. P. PETRESCU, președinte

Col nel D. Teodoru cu Ministerul de războiu

Contencios administrativ. — Ofițer pus în retragere pentru slăbiciuni corporale sau mintale. — Avizul consiliului superior al armatei. — Atributul exclusiv al acestui consiliu de a aprecia dacă ofițerul a devenit impropriu pentru armată. — Respingerea recursului. — (Art. 27 din Legea asupra poziției ofițerilor).

Punerea la retragere din oficiu a unui ofițer, pentru slăbiciuni corporale sau mentale, se face după avizul consiliului superior al armatei.

În asemenea caz, Contenciosul administrativ nu este chemat decât a judeca dacă punerea la retragere s'a făcut cu respectarea formelor legale, iar nicidecum de a intra în examinarea exactității faptelor apreciate de consiliul superior al armatei.

Deciziunea 322/908.—Respins recursul făcut de Colonel D. Teodoru, prin petiția înregistrată la No. 5789 din 2 Maiu 1908, în contra decretului regal No. 938/908, publicat în «Monitorul Oficial» No. 2 din 2 Aprilie 1908, în proces cu Ministerul de războiu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Locot Al. Teodorescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe pe d-l avocat G. Danielopol, din partea intimatului, în combateri;

Deliberând,

Asupra recursului făcut de către d-l Colonel Dim Teodoru, în contra înaltului decret regal cu No. 938 din 1908, publicat în «Monitorul Oficial» No. 2 din 2 Aprilie 1908, prin care a fost pus în retragere din oficiu de către Ministerul de războiu, în virtutea art. 27 din Legea asupra poziției ofițerilor, și asupra cererii d-sale de a se declara anulat menționatul decret;

Având în vedere desbaterile urmate și toate actele prezentate de părți;

Având în vedere că acest recurs a fost introdus în virtutea art. 4, litera i, din Legea înaltei Curți de casajie, care specifică că sunt admisibile și de competența Curții recursurile funcționarilor inamovibili, numiți în mod legal, dar cari au fost înlocuiți, mutați, sau puși în retragere în contra legii; și

Având în vedere că, după Legea asupra pozițiunii ofițerilor din 16 Februarie 1907, un militar deși proprietar al gradului său, după cum prevede art. 1, își poate pierde acest grad pentru cazurile anume prevăzute printr'acest articol; el poate fi pus și în pozițiune de disponibilitate, de rezervă, în cazurile arătate de lege, și poate fi pus și la retragere și pentru limită de vârstă (art. 24, aliniatul a) și pentru motivele prevăzute de art. 13, 27 și 28 din lege;

Că ținând cont de spiritul legiuitorului, când și-a pronunțat voința sa în capitolul V, vorbind despre «Retragere», devine evident că dânsul a stabilit trei situațiuni în cari un ofițer din activitate poate să fie pus la retragere, adică: infirmitățile incurabile cari fac impropriu pe militar de serviciu (art. 24, aliniatul b), circumstanța când ofițerul fiind pus în disponibilitate pentru un timp mai lung decât un an, fie pentru interese personale, fie pentru caz de boală, dânsul, fiind rechemat în activitate, nu a putut isbuti la examen să dovedească că mai posedă încă cunoștințele necesare pentru gradul său (art. 13); și pentru alte slăbiciuni corporale sau mentale, când ofițerul nu mai poate îndeplini bine și cu exactitate sarcinile funcțiunii sale, și când dânsul se pune în retragere din oficiu;

Că, pentru primele două situațiuni vădite în cari se poate afla un ofițer din activitate, legiuitorul a prevăzut și stabilit și garanțiile peste cari nu se poate trece ca dânsul să poată fi pus la retragere; pe când pentru cea de a treia punere în retragere, legiuitorul le-a încredințat numai conștiinței acelor cari formează consiliul superior al armatei;

Că, deși din termenii întrebunțați în art. 27, expresiunile de «slăbiciuni corporale sau mentale grave și

permanente» s'ar putea considera ca niște îngrădiri peste cari nu s'ar putea trece nici într'acest caz, fără a fi stabilite pe fapte și constatări, totuș din toată economia legii și din desbaterile urmate în Corpurile legiuitoare, la votarea acestui articol, rezultă într'un mod evident că aprecierea acestor fapte, delicate prin natura lor, s'a voit să se urmeze numai în secret, fără motive și urme formate și constatate, și că ele au fost încredințate numai avizului conștiincios al acestui juriu care se numește consiliul superior al armatei și consfințite în urmă și prin decret regal;

Având în vedere că, în speță, recurentul se plânge că generalul Tătărascu, în raportul făcut la consiliul superior al armatei, nu a specificat și slăbiciunile grave și permanente de cari vorbește art. 27 din lege, și consideră această circumstanță ca un motiv puternic pentru anularea decretului regal, care s'a fondat pentru punerea sa la retragere din oficiu, numai pe simplul aviz nemotivat al consiliului superior al armatei;

Având în vedere că această înaltă Curte, judecând ca Contencios administrativ, nu are competență mai întinsă decât aceea stabilită, după cazuri, prin anume articole de lege, și că dânsa în cazul acesta, și după prevederile art. 4, aliniatu 1, al legii Curții de casație, nu poate judeca decât legalitatea îndeplinirii formelor, dar nu și a intra în examinarea exactității faptelor apreciate de juriul care le a judecat;

Văzând, în definitiv, că recurentul a fost pus în pozițiune de retragere cu respectarea formelor legale pentru acest caz, adică că, în speță, a fost un decret regal, făcut în urma raportului făcut de Ministerul de războiu, și că este bazat pe avizul consiliului superior al armatei;

Petru aceste motive, Curtea respinge, etc

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 5 Decembrie 1908

Președenția d-lui G. P. PETRESCU, președinte

Sorca G. Jeiteles cu Simon Loeventon

Statut personal. — Succesiuni. — Lege străină. — Interpretarea ei. — Chestie de fapt.

Consuli. — Competința lor de a lichida succesiunile supușilor lor — Condițiile de a nu fi pretențiuni în succesiune din partea supușilor altor State, sau ai țării — Tratatul consular cu Italia, art. 22.

1. *Legile străine când au a fi aplicate de tribunalele române, ca statut personal, trebuiesc să fie asimilate cu chestiunile de fapt, cari sunt de atributul exclusiv al instanțelor de fond.*

2. *Tratatul consular cu Italia, prin art. 22, aplicabil și în relațiunile cu Austro-Ungaria, dă drept consulilor de a inventaria și lichida succesiunea supușilor lor încetați din viață pe teritoriul celui alt Stat, fără ca autoritatea locală să aibă a interveni în aceasta.*

Însă tot prin acelaș articol se restrânge acest drept al consulilor, atunci când supuși ai țării sau a unei a treia puteri ar pretinde drepturi în succesiune, prevăzându-se formal că, în acest caz, consuli nu au dreptul să termine sau să rezolve dificultățile ce s'ar ivi și că numai tribunalele țării sunt competente a judeca.

Deciziunea 355/908. — Respins recursul făcut de Sorca G. Jeiteles ș. a., contra deciziei Curții de apel Galați, secția II-a, No. 7/908, în proces cu Simon Loeventon.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat B. Cernea, în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat Urlățeanu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului întâiu de casare:

«Curtea de apel Galați secția II. viclează prin deciziunea sa regulile probei. Am invocat înaintea acelei Curți în apărare că nici d-na Sorca G. Jeiteles și nici minorii Jeiteles nu sunt moștenitorii răposatului lor tată și bărbat și că neavând această calitate nu pot fi chemați în judecată pentru a răspunde de datoriile răposatului G. Jeiteles.

«Curtea înlătură acest mijloc de apărare, pe motivul că nu am fi dovedit cu nimic propunerea că nici d-na Sorca Jeiteles și nici minorii Jeiteles nu ar fi moștenitorii răposatului G. Jeiteles;

«Curtea intervertește cu totul, prin aceasta, sarcina probelor. Pune în sarcina văduvei Sorca G. Jeiteles și a minorilor Jeiteles obligațiunea de a dovedi ei o negațiune că nu sunt moștenitorii răposatului G. Jeiteles. Reclamantul S. Loeventon, ca reclamant, era dator ca să probeze d-lui în justiție că persoanele ce cheamă în judecată, în locul debitorului său G. Jeiteles, sunt moștenitorii lui legali, persoane obligate de lege ca să răspundă de datoriile răposatului lor tată și bărbat.

«Imprejurarea că după legile române copiii lui decujus — G. Jeiteles — au, conform art. 653 din Codul civil, seziua de drept a bunurilor rămase pe urma tatălui lor, nu scutea pe reclamantul S. Loeventon de această probă; căci după art. 687 din Codul civil, combinat cu art. 405, ibidem, acești copii, cum și văduva lui decujus, G. Jeiteles, nu au exercițiul acțiunilor și nu pot sta în justiție până ce nu au îndeplinit formalitatea prevăzută de aceste texte de lege.

«Am invocat înaintea Curții că G. Jeiteles fiind cetățean ungar, mort la 13/26 Noemvrie 1916 la Viena și bunurile lui aflate în România sunt exclusiv mobiliare. succesibilitatea lui trebuiesc făcută în ceea ce privește aceste bunuri după regulile Statului personal și conform legilor patriei sale, adică conform art. 797 și urm din Codul civil austriac, căci răposatul fiind ungar și moștenirea sa exclusiv mobilă este supusă acestei legi.

«După această legislație seziua dreptului franco-roman nu este cunoscută; în această legislație nimeni, nici o speță de moștenitori fie descendent, ascendent, ori colateral nu poate din autoritatea sa proprie și privată să se pună în posesiunea unei moșteniri el trebuie să fie trimis în posesiunea bunurilor succesore ale moștenirii de tribunalul unde este pendinte pertractarea succesiunii, și atunci nu i se predau bunurile de moștenit; în alte cuvinte nu este moștenitor decât după ce a dat la dosarul moștenirii o declarațiune scrisă că acceptază moștenirea.

«Am susținut că d-na Sorca Jeiteles și copii săi nu sunt moștenitori nefiind trimiși în posesiunea bunurilor rămase pe urma defunctului G. Jeiteles conform legii austriace, nici de vreun tribunal din Viena unde s'a deschis moștenirea prin moartea lui Jeiteles, și nici de consulatul austro-ungar din Braila înaintea căruia este pendinte pertractarea succesiunii mobiliare a lui Jeiteles.

«Curtea de apel a trecut peste art. 2 din Codul civil român, recunoscând în totul voința legiuitorului care ordonă că drepturile personale fără osebite să fie supuse legilor țării căreia aparține proprietarul acestor drepturi.

«A trecut peste acest mijloc de apărare deși nu s'a contestat de nimeni, că bunurile rămase pe urma lui G. Jeiteles sunt numai mobile și că decujus este cetățean ungar»

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că S. Loeventon a chemat în judecată pe G. Jeiteles. înaintea Tribunalului Constanța, și a obținut condamnarea lui în lipsă la plata unei sume de bani; că Jeiteles făcând opozițiune, în cursul instanței a încetat din viață și din această cauză procesul s'a suspendat;

Că pe urma defunctului nerămânând decât avere mișcătoare, și el fiind supus austro-ungar, consulul res-

pectiv a procedat la inventarierea și lichidarea moștenirii; că Loeventon, văzând că nu i se plătește creanța, a redeschis procesul la Tribunalul Constanța și a pus în cauză, în locul debitorului său decedat, pe soția sa personal și ca tutoare a minorilor rămași pe urma defunctului, și pe Gustav Illner, cotutorele aceluiași minor; că judecându-se atât la tribunal, cât și la Curtea de apel, moștenitorii lui Jeiteles au rămas definitiv condamnați la plată respingându-li-se atât opozițiunea, cât și apelul ce-au făcut;

Având în vedere că recurenții prin motivul de casare invocat, susțin că ei, conform Codicelui civil austriac, nu au de drept posesiunea moștenirii, ci trebuie să fie trimiși de tribunal după ce vor da mai întâiu o declarațiune scrisă că acceptă moștenirea; că în lipsa acestor formalități neputând fi considerați ca moștenitori nu puteau fi chemați în judecată, în aceeași calitate să răspundă de datoriile defunctului lor părinte; că Curtea de apel, trecând peste acest mijloc de apărare, ar fi violat regulile în materie de probă și art. 2 din Codul civil român;

Considerând că fiind vorba de statutul personal, este adevărat că legea streină trebuie să fie aplicată;

Că Curtea de apel n'a refuzat să se conforme acestei obligațiuni ce-i este impusă de art. 2 din Codul civil, Curtea însă constată că moștenitorii defunctului nu au dovedit că sistemul legii austriace în materie de succesiuni este astfel cum ei au pretins, dovadă pe care ar fi putut-o face prezentând Curții textul legii referitor la această materie, căci judecătorii nu sunt ținuți, spune Curtea, să cunoască legile tuturor popoarelor;

Considerând că misiunea Curții de casație mărginindu-se să asigure aplicarea legii române numai, este învedereat că legile străine, ca și interpretarea și aplicarea lor de tribunalele române, trebuie să fie asimilate cu chestiunile de fapt care intră în puterea suverană a judecătorilor fondului;

Că, dar, constatarea făcută de Curtea de apel, că recurenții n'au dovedit că dispozițiunile legii austriace sunt astfel cum dâșii au alegat, fiind o constatare de fapt nu poate să fie censurată de această înaltă Curte, prin urmare motivul este neîntemeiat.

Asupra motivului al doilea:

«Curtea de apel violează art. 22 din Tratatul consular cu Italia din 1881, aplicabil și relațiunilor cu Austro-Ungaria, înlăturând prin aceasta cu totul reciprocitatea formală și materială cu Austro-Ungaria.

«Am propus înaintea Curții nu anularea sentințelor tribunalelor române în favoarea vreunei închipuite jurisdicțiuni consulare ci simplu un fine de neprimire azi a acțiunii d-lui Loeventon, intru cât pretențiunile sale se găsesc deja lichidate și înscrise la pasivele masei successorale a lui G. Jeiteles de către consulat.

«Moștenirea lui Jeiteles fiind exclusiv mobilă, Tribunalul Brăila s'a desesizat de ea și a lăsat întreaga ei pertractare pe seama Consulatului austro-ungar din Brăila.

«Această autoritate în marginele competenței ei, și conform art. 22 din citatul tratat, a publicat pe de o parte prin *Monitorul Oficial* aflat la dosarul pricinii, încetarea din viață a supusului sau iar pe pe altă parte a invitat pe toți creditorii masei successorale G. Jeiteles, ca în termenul fixat prin publicațiune să se prezinte la Consulatul austro-ungar cu pretențiunile și creanțele lor, pentru ca aceștia, față cu lichidatorul masei numit de consulat în puterea dreptului ce îi da citatul tratat, să fie înscrși la pasivele masei cu sumele ce se va constata că sunt în drept a pretinde dela răposatul G. Jeiteles.

«Unul dintre cei 71 de creditorii ai masei successorale G. Jeiteles este reclamantul S. Loeventon carele, în urma cererii sale este verificat și admis la pasivele masei ca creditor cu suma de lei 4.700 cât pretindea. Massa successorală însă fiind pasivă, adică activele successorale fiind insuficiente pentru plata integrală a creanțelor verificate și admise la pasivele masei, s'a format, conform dispozițiunilor tuturilor legislațiunilor mo-

derne și a tratatului citat în materie de concurs între creditori, o uniune de creditorii asupra masei successorale, compusă din averea mobilă rămasă pe urma răposatului G. Jeiteles, și s'a stabilit de această uniune ca toți creditorii verificați și admiși la pasivele acestei mase, între cari figurează și d-l Simon Loeventon cu lei 4.700, să fie plătite proporțional cu creanța fiecăruia cu o alicuota parte ce va rezulta din sumele active adunate la masă de lichidator;

Olată lichidată și admisă de consulat la masa successorală G. Jeiteles a încetat orice putință de împotrivire din partea oricui în contra creanței d-lui S. Loeventon, și, prin urmare, nu mai era loc ca această creanță să fie distrasă dintre celelalte dela masa successorală G. Jeiteles, și supusă din nou judecării unor Tribunalele române, cari, după art. 22, alin. 6 al tratatului consular, sunt competente a judeca atari pretențiuni numai în cazul de litigiu, care în speța noastră nu mai există.

«Am comparat atari regulări, verificări și admiteri la masa successorală a unui supus străin, făcute de consulat, cu verificările și admiterile de creanțe la masa falimentelor, ce face d-l judecător sindic în dreptul comercial român, cari au caracterul unui act judecătoresc definitiv mai cu seamă când, ca în speță, nici o parte interesată, creditor ori alt interesat, nu a făcut nici un fel de contestație în contra admiterii creanței d-lui S. Loeventon la pasivele masei făcută de consulat.

Orice nume s'ar da acestei dispozițiuni a consulatului austro-ungar de a fi admis și înscris ca creditor chirografar al masei successorale G. Jeiteles, ea există în fapt și în drept ca făcută de o autoritate competentă și prin urmare, greșit prin exces de putere onorabila Curte de apel, secția II-a din Galați, mai condamnă încă odată pe d-na Sorca G. Jeiteles, personal, și ca tutoare a minorilor copii, rămași pe urma răposatului ei soț și tată G. Jeiteles, la plata sumei cerută de d-l S. Loeventon și înscrisă încă ca creditorul masei successorale G. Jeiteles de către consulatul austro-ungar, și la cheltuieli de judecată destul de simțitoare când nici d-na Sorca Jeiteles și nici cotutorele nu se împotrivesc în niciun mod și nici nu se pot împotrivi la găsirea cu cale a consulatului austro-ungar, nefind moștenitorii răposatului față cu consulatul austro-ungar și cu masa successorală a răposatului G. Jeiteles».

Considerând că Curtea de apel a recunoscut consulatului austro-ungar dreptul de a lichida și regula succesiunea supusului său Jeiteles, care a încetat din viață pe teritoriul României și nu a lăsat decât avere mișcătoare;

Considerând însă, că în același timp Curtea constată că între moștenitorii defunctului și Loeventon, care nu este supus austro-ungar, ci al unei alte puteri, este proces pendinte din timpul când Jeiteles era în viață, și pentru acest motiv a decis că numai tribunalele române ca emanațiune a suveranității naționale sunt competente să judece acest conflict de interese, iar nu consulat;

Considerând că, în adevăr, art. 23 din tratatul consular cu Italia, aplicabil și în relațiunile cu Austro-Ungaria, dă drept consulilor de a inventaria și lichida succesiunea supușilor lor încetați din viață pe teritoriul celui alt Stat, fără ca autoritatea locală să aibă a interveni în aceasta;

Considerând însă că tot prin același articol se restrânge acest drept al consulilor, atunci când supuși ai țării sau ai unei a treia puteri ar pretinde drepturi în succesiune prevăzându-se formal că în acest caz consulii nu au dreptul să termine sau să rezolve dificultățile ce s'ar ivi și că numai tribunalele țării sunt competente a judeca.

Considerând că, în speță, constatându-se că Loeventon este supusul unei a treia puteri, consulul nu era competent să judece; prin urmare Curtea de apel reținând și judecând afacerea pe temeiul principiului că dreptul de jurisdicțiune este un atribut al suveranității naționale, principiu confirmat și de art. 22 din tratatul

menționat, prin aceasta nu a comis nici un exces de putere și nici nu a violat art. 22 din tratatul cu Italia; prin urmare, și acest motiv este neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BRAILA, SECȚIA I

Audiențele din 15 și 16 Maiu 1908

Președenția d-lui EM. SLATINEANU, Jude-sindic

Maior I. Eliat cu G. S. Nalbantof

Sentința civilă No. 169.

Prescripțiune de cinci ani. — Materie comercială. — Acțiune intentată de girant debitorului cambiei, spre ai plăti valoarea cambiei ce el plătiese pe temeiul unei hotărâri de condamnare rămasă definitivă. — Dacă unei asemenea acțiuni i se poate aplica prescripția de cinci ani. — (Art. 941 din Codul comercial).

Deși după dispozițiunile art. 941 din Codul comercial, acțiunile ce derivă din o cambie se prescriu prin trecere de cinci ani, însă, atunci când un girant e obligat a plăti cambia în temeiul unei hotărâri de condamnare rămasă definitivă, și el intentă acțiune debitorului principal al cambiei pentru plata ei, o asemenea acțiune nu mai rezultă din cambie, ci din hotărâre și din faptul că a făcut o plată pentru și în locul debitorului cambiei, și în acest caz nu mai este aplicabilă acțiunii prescripțiunea de cinci ani.

Tribunalul,

Asupra prezentului apel făcut de Maior I. Eliat, contra cărții de judecată No. 185/908, a judeului Ocolului I Brăila, prin care i s'a respins ca prescrișă acțiunea ce o intentase lui G. S. Nalbantof, pentru plata sumei de 230 lei, plus procente, constatată printr-o cambie emisă de pârît în anul 1897 în ordinul lui N. I. Thencu și plătită de apelant;

Având în vedere actele cauzei și debaterile orale, urmate în instanță;

Având în vedere că din toate acestea se constată, în fapt, că în adevăr pârîtul G. S. Nalbantof la 16 Martie 1897 a emis o poliță de 230 lei în ordinul lui N. I. Thencu; că la scadența din 16 Aprilie 1897 polița nefiind plătită, N. I. Thencu, posesorul cambiei, a chemat înaintea judeului Ocolului I Brăila în judecată pe G. S. Nalbantof, ca emitent, și Maior Eliat ca girant; și prin cartea de judecată No. 723/97, rămasă definitivă, ambii au fost obligați în mod solidar la plata acestei sume; că apoi N. Thencu, pentru plata ei, și în baza acelei cărți de judecată, a urmărit numai pe reclamantul de azi Maior Eliat, și acesta a fost nevoit să-i plătească valoarea cambiei la care fusese obligat, remițându-i în schimb N. Thencu cambia cu mențiunea că a fost achitată; că în urma acestora Maiorul Eliat, la 17 Decembrie 1907, a chemat în judecată pe Nalbantof, emitentul cambiei, ca să-i plătească valoarea acelei cambii ce fusese plătită în locu-i de către dânsul; că în contra acestei acțiuni pârîtul a opus că este prescrișă conform art. 941 din Codul comercial, și judele de ocol, prin cartea de judecată apelată, admițând acest mod de a vedea, a respins ca prescrișă această acțiune;

Considerând că în adevăr, după dispozițiunile art. 941 din Codul comercial, se prescriu prin trecere de cinci ani acțiunile ce derivă din cambii;

Că, însă, acțiunea de față departe de a fi o acțiune derivând din mandat, adică derivând din împrejurarea că trasul (Maior Eliat) a exercitat prin plata acelei sume mandatul tacit dat de trăgătorul G. S. Nalbantof; că o asemenea acțiune, prin care trasul — fără să fi primit o proviziune din partea trăgătorului, adică că a plătit fiind

descoperit — recurge contra trăgătorului, este în principiu după împrejurări o acțiune civilă sau comercială (vezi în acest sens și T. Stelian, «Curs de drept comercial: Despre cambie», pag. 492);

Că, în speță, din moment ce reclamantul Maior Eliat, prin cartea de judecată mai sus arătată, a fost obligat față de N. Thencu, ca girant, și urmărit tot în această calitate, în acest caz este evident că el a făcut acea plată a poliței către Thencu, ca un mandatar tacit a lui G. Nalbantof care era debitorul principal al cambiei;

Că, prin urmare, acțiunea lui nu mai rezultă din cambiei, ci din cartea de judecată arătată și din faptul că a făcut o plată pentru și în locul pârîtului; că în acest caz nu mai este aplicabilă în speță prescripțiunea cambială de 5 ani invocată de pârît;

Că, de altfel, această soluțiune este și echitabilă, căci dacă s'ar admite că un girant al unei cambii care a plătit-o posesorului, nu ar mai putea intenta o acțiune contra trăgătorului cambiei după 5 ani dela scadență, atunci am vedea pe giranți expuși foarte de multe ori, cu acțiunea lor prescrișă și banii perduți. În adevăr, se poate întâmpla ca un posesor al unei cambii să cheme în judecată pe giranți și trăgător, în ultima zi pentru împlinirea termenului cerut pentru prescripția acțiunii cambiale, și condamnat la plata ei. Atunci, după ce a plătit-o i-ar fi imposibil de a mai urmări pe trăgător, întru cât la acea dată de sigur că va fi trecut mai mult de cinci ani dela scadența cambiei. Astfel, ce culpă se poate imputa girantului? Ei, până la chemarea în judecată, nu putea ști dacă trăgătorul cambiei a plătit-o sau nu, căci nu se văzuse chemat în judecată de posesorul ei; iar când s'a văzut chemat în judecată și executat, termenul de cinci ani dela scadență era deja trecut și atunci acțiunea i-ar fi prescrișă;

Că, deci, din aceste puncte de vedere rău judele de ocol, prin cartea de judecată apelată i-a respins acțiunea apelantului ca prescrișă, din moment ce constatat este că dânsul a plătit pentru pârât valoarea cambiei de mai sus de 230 lei;

Că, astfel fiind, apelul de față urmează a fi respins și ca atare și acțiunea dela prima instanță;

Apreciind și asupra cheltuielilor de judecată cerute le ficează la suma de 50 lei;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător de ședință, L. R. Opreanu, Tribunalul admite, etc.

(ss) E. Slătineanu, L. R. Opreanu

Grefier (s) I. Lupescu.

INFORMAȚIUNI

A apărut: *Volumul V, REPERTORIUL GENERAL DE JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE* de d-l I. C. Barozzi.

Acest volum care s'a pus în vânzare cu prețul de 8 lei e întocmit în felul și ca supliment al celorlalte patru volume ce au apărut anul trecut în editura *Curierului Judiciar* și al căror preț total e de 60 lei, broșate.

Suplimentul acesta cuprinde toate principiile de drept, soluțiunile și interpretările de legi date de Înalta Curte de casație în cursul anului 1906.

De vânzare la *Curierul Judiciar*, care servește orice cărți de drept române sau streine contra valoare, mandant sau ramburs.

A apărut: *Vol. III Explicațiuni teoretice și practice asupra Codului de comerț* de d-l Gr. V. Maniu. Primele două volume au fost premiate de Academia Română.

Prețul 12 lei. Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept, române și streine.